

Zpráva o šetření ve věci průtahů a postupu soudkyně v trestním řízení

Pan A. (stěžovatel), zastoupený JUDr. Josefem Kešnerem (právní zástupce), si opakovaně stěžoval na průtahy a postup soudkyně v trestním řízení, v němž je obžalován ze spáchání zločinu podvodu. Jedna ze stížností se týkala také dalšího spoluobžalovaného, pana B. (druhý stěžovatel). Nesouhlasili s tím, jak místopředseda soudu vyřídil jejich stížnosti.

A. Shrnutí závěrů

Místopředseda soudu vyřídil stížnosti správně, když:

- **stížnost na průtahy v řízení** v souvislosti s **vedením znaleckého dokazování** vyřídil jako důvodnou v části, v níž stěžovatel namítal nedodání znaleckých posudků ve lhůtě stanovené soudem, a nedůvodnou v části, v níž stěžovatel namítal, že soud nerespektuje závazný pokyn odvolacího soudu (viz [část C.2 zprávy](#)),
- **stížnost na průtahy v řízení** v souvislosti s **vyhotovením vazebního usnesení** vyřídil jako nedůvodnou, protože soudkyně řádně požádala o prodloužení lhůty (viz [část C.3 zprávy](#)),
- neshledal důvodnou námitku, že **soudkyně** ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudu, protože **odmítla podat trestní oznámení na znalce** (viz [část C.4 zprávy](#)),
- shledal, že nemůže přezkoumávat rozhodnutí soudkyně o tom, že **hlavní líčení mohlo proběhnout**, i když se druhý stěžovatel omluvil ze zdravotních důvodů (viz [část C.5 zprávy](#)).

B. Stručné uvedení do případu

Všechny stížnosti se týkají **trestního řízení probíhajícího před Krajským soudem v Praze** pod sp. zn. 1 T 8/2018. Řízení vede předsedkyně senátu Mgr. Iva Říhová. Stěžovatel se měl spolu s dalšími dvěma osobami dopustit zločinu podvodu při nakládání s obrazy, u kterých se podle obžaloby jedná o padělky uměleckých děl autorů českého moderního umění 20. století. V tomto řízení již krajský soud vydal odsuzující rozsudek¹, který však zrušil Vrchní soud v Praze (vrchní soud)². Řízení tedy pokračuje u krajského soudu.

Právní zástupce podal jménem stěžovatele a v jednom případě i jménem druhého stěžovatele několik **stížností na postup soudkyně v trestním řízení**. Nesouhlasili s tím, jak místopředseda soudu pro trestní úsek Mgr. Pavel Franc stížnosti vyřídil.

V následující části zprávy nejprve vysvětlím, čím se mohu zabývat ve vztahu k soudům (viz část **C.1 zprávy**). Poté se vyjádřím k jednotlivým námitkám (části **C.2 až C.5 zprávy**). Shrnu

---

1 Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. června 2019.

2 Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. září 2021, č. j. 5 To 77/2020.

vždy, co namítali stěžovatelé a co místopředseda soudu odpověděl. Tuto odpověď poté zhodnotím.

C. Právní hodnocení

C.1 Moje působnost vůči soudům. Rozhodování soudů versus státní správa soudů

Ve vztahu k soudům mi zákon ukládá zabývat se výhradně tzv. **státní správou soudů**.

Vykonávají ji předsedové (místopředsedové) soudů a Ministerstvo spravedlnosti.

Lze si u nich **stěžovat** pouze na **průtahy** v soudním řízení a **nevhodné chování soudních osob**.³

Dohlíží také nad tím, zda **soudce zaviněně neporušil své povinnosti**⁴ či zda chování soudce nenarušuje **důstojnost soudcovské funkce** či neohrožuje **důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů**.⁵

Ani předsedové (místopředsedové) soudů ani ministerstvo však současně **nesmí při vyřizování stížností a výkonu dohledu zasahovat do nezávislé rozhodovací činnosti soudu** (soudce).⁶ Do té nesmí zasahovat ani kdokoliv jiný, tedy ani veřejný ochránce práv.

Znamená to, že při rozhodování konkrétní soudní věci není soudce podřízen předsedovi soudu, u kterého působí.

Pod **rozhodovací činností soudu** spadá přitom nejen rozhodnutí, kterým soud (soudce) řízení končí, ale i to, jak řízení vede, jak provádí dokazování, jak posuzuje jednotlivé námitky, které vysloví účastníci řízení v jeho průběhu, a tak dále.

Proti rozhodnutí soudu (soudce) a jeho procesnímu postupu proto ani nelze brojit prostřednictvím **stížnosti**. Lze se jim bránit **jen cestou opravných prostředků** přímo v soudním řízení (například podáním nejruznějších procesních námitek, odvolání, dovolání, ústavní stížnosti). Rozhodovat o nich může opět jen soud (zpravidla vyššího stupně).

Shrnu-li to, **mým úkolem** je v **daném případě** posoudit výhradně to, jak místopředseda soudu vyřídil stížnosti. Musím tak i zhodnotit, zda místopředseda soudu správně odlišil, které námitky směřují ve skutečnosti proti tomu, jak soudkyně rozhoduje v daném řízení. Takové námitky totiž nepřísluší prověřovat a posuzovat ani místopředsedovi soudu ani mně jako veřejnému ochránci práv.

---

3 Viz § 164 odst. 1 a 2 zákona č. 6/2002 Sb., o sodech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o sodech a soudcích).

4 Tyto povinnosti vymezuje zákon o sodech a soudcích zejména v § 79 až 83.

5 Viz § 128 odst. 1 ve spojení s § 87 odst. 1 a § 88a zákona o sodech a soudcích.

6 Viz § 118 odst. 2 a § 164 odst. 2 zákona o sodech a soudcích.

C.2 Průtahy v řízení. Průtahy při nařizování znaleckého zkoumání

C.2.1 Pravidla

Průtah v řízení je určitý časový úsek, po který **soud nečiní žádné úkony**, ač by je činit měl. Za průtahy lze považovat i případy, kdy soud sice nějaké úkony nepřetržitě činí, jedná se však o **úkony zcela zjevně neefektivní**, které nevedou k posunu v řízení a k vydání konečného rozhodnutí.⁷

Stanovit obecně platnou dobu, po jejímž uplynutí se již jedná o průtah, je nemožné. **Každý případ je třeba hodnotit individuálně**. Určitým vodítkem jsou pouze tzv. **referenční doby**, které dovodila kárná judikatura.⁸ Jedná se o časový úsek mezi jednotlivými úkony soudu, které ještě nelze považovat za nedůvodný průtah v řízení. Soudce totiž rozhoduje vždy větší množství případů současně a nelze po něm rozumně žádat, aby ve všech řízeních činil úkony v řádu dnů.⁹

Pokud soudce v řízení přibere znalce, stanoví mu **lhůtu k vypracování znaleckého posudku**. Není-li znalecký posudek dodán v této lhůtě, aniž znalec požádal o její prodloužení, musí soudce činit kroky k dodání znaleckého posudku; jinak se dopouští průtahů v řízení.¹⁰

Cestou stížnosti na průtahy v řízení nelze zasahovat do nezávislé rozhodovací činnosti soudu, pod kterou spadá i procesní postup soudu. Nelze se proto stížností domáhat toho, aby soud například provedl v řízení určitý důkaz, jestliže je na úvaze soudu, zda jej v řízení provede, či nikoliv.

C.2.2 Námitky stěžovatele a odpověď místopředsedy soudu

Stěžovatel namítal,¹¹ že se soudkyně dopouští průtahů v trestním řízení. Zejména poukázal na **průtahy v souvislosti s nařízením znaleckého zkoumání**. Ve stížnosti uvedl, že vrchní soud jako soud odvolací vydal jednoznačný závazný pokyn, z něhož plyne, že soudkyně má přibrat znalecký ústav, který podá nebo přezkoumá znalecké posudky ve vztahu k celkovému počtu 180 obrazů. Soudkyně však podle stěžovatele tento jednoznačný závazný pokyn nerespektuje. Po vrácení věci od vrchního soudu soudkyně zatím nařídila

7 Viz například rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. dubna 2018, č. j. 13 Kss 7/2017-68, ze dne 26. června 2014, č. j. 11 Kss 1/2014-70, rozhodnutí ze dne 29. května 2014, č. j. 11 Kss 10/2013-3, rozhodnutí ze dne 6. prosince 2017, č. j. 13 Kss 3/2016-181, nebo rozhodnutí NSS ze dne 21. ledna 2015, č. j. 13 Kss 4/2014-189, nssoud.cz.

8 Viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2019, sp. zn. 11 Kss 7/2018-207, nssoud.cz.

9 V řízeních trvajících méně než 2 roky Nejvyšší správní soud dovodil, že tato referenční doba činí 4 měsíce mezi jednotlivými úkony soudu. U starších řízení činí referenční doba 2 měsíce. V případě jednoduchých administrativních úkonů se tato doba zkracuje na polovinu.

10 Viz např. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 22. ledna 2004, sp. zn. IV. ÚS 475/03: „*Na to, že znalec překročil lhůtu určenou k vyhotovení znaleckého posudku, měl soud adekvátně zareagovat. Nespolupracují-li osoby v řízení vystupující, je na soudu, aby podnikl příslušné kroky, kterými by zamezil dalším prodlevám. Ze spisu však nevyplývá, že by soud o tuto záležitost jevil zájem, zjišťoval příčiny nedodání znaleckého posudku ve stanovené lhůtě a prostřednictvím písemných či jiných urgencí, pořádkové pokuty apod., jakkoliv usiloval o jeho urychlené dodání.*“

11 K dispozici mám kopii stížnosti ze dne 12. května 2024.

znalecké přezkoumání jen ve vztahu k 32 obrazům. Znaleckému ústavu stanovila lhůtu do 5. května 2023, kterou následně prodloužila do 30. června 2023. Od tohoto data nenařídila žádné další znalecké zkoumání. Navíc do stanoveného data 30. června 2023 znalecký ústav předložil znalecký posudek jen ve vztahu k 30 dílům, znalecké posudky ke dvěma zbývajícím obrazům znalecký ústav v době stížnosti ještě soudu nedodal, a byl tak již více než rok po soudem stanovené lhůtě.

Místopředseda krajského soudu si vyžádal vyjádření soudkyně a seznámil se s obsahem spisu. Stížnost **vyřídil jako částečně důvodnou**.¹²

Protože stěžovatel namítal **průtahy v řízení**, prověřil místopředseda soudu celý průběh řízení. Zjistil, že krajský soud dne 16. května 2022 přibral znalecký ústav Univerzity Karlovy, Katolické teleologické fakulty, k posouzení pravosti 26 zajištěných obrazů. V červenci 2022 toto opatření krajský soud rozšířil o další 4 obrazy a v březnu 2023 o další 2 obrazy. Termín pro dodání znaleckých posudků krajský soud postupně na žádost znaleckého ústavu prodloužoval s tím, že 10 posudků bude dodáno do 31. května 2023 a zbývající posudky do 30. června 2023.

Po celou dobu byla v řízení průběžně nařizována jednání, místopředseda krajského soudu ve vyřízení stížnosti vyjmenoval všechny termíny nařízených jednání v roce 2023¹³ a uvedl, že z naprosté většiny z nich (vyjma sedmi) se stěžovatel omluvil pro tvrzené a lékařskými zprávami dokládané zdravotní problémy. Usnesením krajského soudu ze dne 19. prosince 2023 byl stěžovatel vzat do vazby, protože soud za pomoci operativně pátracích prostředků zjistil, že se vyhýbal trestnímu řízení.

Místopředseda krajského soudu dále uvedl, že od vzetí stěžovatele do vazby hlavní líčení probíhá plynule. Od ledna 2024 proběhlo v předmětné věci 25 jednacích dnů; pokud některá hlavní líčení musela být odročena, soud nařídil obratem jednání v dalších dnech.

K námitce, že soudkyně nezadala zkoumání žádného dalšího uměleckého díla, místopředseda krajského soudu uzavřel, že je nepochybně součástí nezávislé rozhodovací činnosti soudce, jaké důkazy se rozhodne pro účely trestního řízení opatřit, jaké důkazy nakonec provede a v jakém rozsahu. Místopředseda krajského soudu zdůraznil, že přezkoumávání rozhodovací činnosti orgánem státní správy soudu je výslovně zapovězeno zákonem o soudech a soudcích, a nelze se proto takového přezkoumání domáhat stížností.

K průtahům souvisejícím s porušením lhůty k vyhotovení znaleckých posudků ke dvěma obrazům, které měly být dodány nejpozději do 30. června 2023, místopředseda krajského soudu uznal průtah na straně soudkyně, která na porušení stanovené lhůty nijak nereagovala a první urgenci znaleckému ústavu zaslala až dne 16. května 2024, tedy po téměř 11 měsících. Místopředseda krajského soudu dodal, že na tomto závěru nic nemění to, že průběh řízení toto opoždění nijak zásadněji neovlivnilo, protože žádné hlavní

12 Sdělení místopředsedy Krajského soudu v Praze ze dne 10. června 2024, sp. zn. St 28/2024.

13 Jednání byla nařizována postupně na dny 12., 13., 18., 20., 25.–28. 4., 16.–18., 24.–26. 5., 20.–23., 26.–30. 6., 25.–28. 7., 1.–4., 22.–25. 8., 29. 8.–1. 9., 25.–27. 9., 9.–13., 17.–20., 24.–27. 10., 21.–24., 28. 11.–1. 12., 19.–22., 27.–29. 12. 2023.

líčení nebylo odročeno nebo odvoláno z důvodu nepředložení právě těchto dvou znaleckých posudků. Po urgenci byly oba posudky doplněny dne 22. května 2024 a soud je obratem zaslal procesním stranám.

C.2.3 Moje posouzení

S tím, jak místopředseda soudu posoudil namítané průtahy, zcela souhlasím.

Místopředseda soudu dal stěžovateli za pravdu, že v řízení došlo k průtahu, když soudkyně neurogovala dodání znaleckých posudků poté, co uplynula soudem stanovená lhůta. Jestliže totiž soudkyně zadala znaleckému ústavu znalecký úkol a stanovila mu lhůtu, je její povinností dodržení takové lhůty střežit a činit další opatření v případě překročení lhůty (zjistit důvody prodlení, prodloužit lhůtu, uložit znalci pořádkovou pokutu a podobně). Jestliže překročení lhůty pro dodání znaleckého posudku ponechala soudkyně bez odezvy, dopustila se průtahů v řízení.

Soudkyně tento průtah odstranila ještě před podáním stížnosti, místopředseda soudu proto již nemusel přijímat žádné opatření k nápravě.

Ani já pak nejsem toho názoru, že je možné za průtahy označit to, že soudkyně doposud nenařídila znalecké zkoumání ve vztahu ke všem obrazům.

Vycházím přitom ze stěžovatelovy citace pokynu, který měl vyslovit vrchní soud v rozhodnutí o odvolání (kopii tohoto rozhodnutí stěžovatel k podnětu nepřiložil).

Vrchní soud měl uvést následující:¹⁴ „S ohledem na komplikovanost problematik, různost zkoumaných aspektů a značnou možnost subjektivního ovlivnění posudku pravosti děl, jsou nepochybně splněny podmínky ustanovení § 110 odst. 1 trestního řádu, podle něhož ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může policejní orgán nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu přibrat státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem. Právě tento postup se jeví odvolacímu soudu, minimálně v případech, v nichž jsou skutkové závěry soudu opřeny o znalecké zkoumání dr. G., v případech, v nichž vznikají pochybnosti o relevanci použitých metod zkoumání obrazů stejné povahy (viz revizní posudek NG), případně v případech, kdy byly stranami předloženy znalecké posudky s opačnými závěry, jako nezbytný, s tím, že jakákoliv důvodná a rozumná pochybnost o tom, že zkoumaný obraz je skutečně falzem, musí být zohledněna soudem v rámci hodnocení důkazů a v návaznosti na ni musí případně vést ke korekci výroku o vině.“

Nedomnívám se, že tento právní názor vrchního soudu je tak jednoznačný, jak to podává stěžovatel se svým právním zástupcem. Nemyslím si, že z něj plyne jediný možný postup, a sice že by měl krajský soud jako soud prvního stupně ihned nařídít znalecké zkoumání všech stěžovatelem vypočtených 180 výtvarných děl.

Platí totiž, že krajský soud sice musí vzít v úvahu právní názor vyslovený odvolacím soudem, stále je to však krajský soud jako soud nalézací, kdo rozhoduje o tom, který

---

¹⁴ Citace odst. 41 usnesení Vrchního soudu v Praze pod č. j. 5 To 77/2020 uvedená ve stížnosti.

konkrétní další procesní postup v řízení zvolí poté, co mu věc byla odvolacím soudem vrácena, jak konkrétně povede další dokazování, a zejména jak provedené důkazy posoudí. Úvahy a náhled krajského soudu na posuzovaný trestní případ po rozhodnutí odvolacího soudu nelze v tomto okamžiku předvídat a bylo by chybou se domnívat, že okamžité nařízení znaleckého posouzení všech stěžovatelem vypočtených obrazů je jediným možným postupem, kterým lze vyhovět tomu, co vrchní soud sděluje. Pokud by místopředseda krajského soudu přistoupil na názor stěžovatele a konstatoval, že se krajský soud dopouští průtahů, pokud doposud znalecké zkoumání u dalších obrazů nenařídil, mohl by tím sám zasáhnout do nezávislého rozhodování soudu.

Z toho pak také vyplývá, že v takovém případě nelze nahlížet na postup krajského soudu jako na průtahy. I při hodnocení průtahů v řízení je třeba důsledně rozlišovat, kdy je soud nečinný, ač činný být má (například nařizuje jednání s dlouhými odstupy), a kdy soud nekoná, protože určitý úkon v soudním řízení provést nehodlá nebo jej hodlá provést až v návaznosti na vyhodnocení dříve provedených úkonů. Tyto druhé případy vedení soudu jako průtahy posuzovat nesmí, jinak by opět zasahovalo do nezávislého rozhodování soudu.

C.3 Průtahy při vyhotovení usnesení o zamítnutí žádosti o propuštění z vazby

Pokud zákon stanoví pro provedení určitého úkonu soudu **lhůtu** a současně počítá s **možností jejího prodloužení, není využití této možnosti bez dalšího průtahem**. Ten by nastal v případě, že by prodloužení lhůty bylo nepřiměřené nebo **opakované**.

V další stížnosti¹⁵ **stěžovatel namítal**, že se soudkyně dopustila průtahů při vyhotovení usnesení o zamítnutí jeho žádosti o propuštění z vazby. Uvedl, že vazební zasedání se konalo dne 26. dubna 2024, do dne podání stížnosti (14. května 2024) však soudkyně nevyhotovila písemné usnesení o vazbě a nezaslala je stranám. Soudkyně se podle stěžovatele dopustila průtahů v délce již 12 pracovních dnů.

Místopředseda soudu stížnost prověřil a opět si vyžádal i vyjádření soudkyně. V odpovědi na stížnost¹⁶ sdělil, že zákonná lhůta pro vyhotovení usnesení činila 10 pracovních dnů, a běžela tedy do 14. května 2024 (tedy do dne, kdy stěžovatel podal stížnost). Uvedl dále, že tato lhůta byla na žádost soudkyně prodloužena do 17. května 2024, tedy o další 3 pracovní dny. Toho dne bylo usnesení vypraveno a následně dne 30. května 2024 byl spis předložen k rozhodnutí o opravném prostředku vrchnímu soudu. Místopředseda soudu uzavřel, že žádné zásadnější průtahy zjištěny nebyly, když zákonná lhůta k vyhotovení a vypravení rozhodnutí byla po řádném prodloužení překročena o 3 pracovní dny.

V podnětu mi právní zástupce stěžovatele sdělil, že s tímto vyřízením stížnosti nesouhlasí, mimo jiné proto, že v soudním spisu nedohledali žádnou žádost soudkyně o řádné prodloužení lhůty.

---

15 Stížnost ze dne 13. května 2024.

16 Sdělení místopředsedy Krajského soudu v Praze ze dne 10. června 2024, sp. zn. St 29/2024.

Obrátil jsem se proto na vedení krajského soudu. Současný místopředseda soudu pro trestní úsek¹⁷ mi sdělil, že soudkyně o prodloužení lhůty řádně požádala, a zaslal mi kopii formuláře žádosti. Dodal, že prodloužení lhůty bylo v souladu s trestním řádem¹⁸ a vnitřním kancelářským řádem,¹⁹ jednalo se o prodloužení o 3 dny, což vzhledem k rozsahu a složitosti vyřizované věci nelze vnímat jako nedůvodný průtah v řízení. Do uplynutí prodloužené lhůty soudkyně rozhodnutí vypracovala a rozeslala.

Uzavírám, že **stížnost vyřídil místopředseda soudu správně jako nedůvodnou**. Šetřením jsem v první řadě vyloučil pochyby o tom, zda došlo k řádnému prodloužení lhůty. Ač se jedná o vazební věc, u kterých je třeba pohlížet na dodržování lhůt zvláště přísně, možnost prodloužení i u vazebních věcí připouští trestní řád. Nadto se jednalo o první a jediné prodloužení v daném případě a prodloužení o 3 dny ještě nepovažuji za zcela nepřiměřené. Se závěry místopředsedy soudu (bývalého i současného) se proto ztotožňuji.

C.4 Odmítnutí soudkyně podat trestní oznámení na znalce

K provedení úkonů kárného dohledu (projednání věci se soudcem, uložení výtky, podání kárného návrhu) má předseda soudu přistoupit pouze v případě, že má **vážný důvod se domnívat**, že soudce zaviněně porušil své zákonné povinnosti nebo svým chováním narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.²⁰

V další stížnosti²¹ **stěžovatel** brojil proti tomu, že soudkyně nepodala trestní oznámení na znalce, který měl v trestním řízení křivě vypovídat. Podle stěžovatele tak postup soudkyně přímo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

Stěžovatel **popsal, co se odehrálo v soudní síni**. Během hlavního líčení dne 10. dubna 2024 soud vyslyšel zástupce znaleckého ústavu E. Ten vypovídal k posuzování otázky pravosti děl výtvarného umění znaleckým ústavem. K dotazům obhájce zástupce znaleckého ústavu nepravdivě uvedl, že byl osobně přítomen odběru vzorků z díla výtvarného umění Bohumíra Matala s názvem Chodec.²² Autenticky popisoval, jak společně s jinou kolegyní sledovali, jak při odběru vzorků skalpel držený restaurátorem zajíždí do barvy, a v dané chvíli dle svého pozorování vyhodnotili, že skalpel zajíždí do barvy příliš lehce. Z toho následně dovodili naprosto zásadní zjištění pro znalecký závěr znaleckého ústavu, a sice že posuzované dílo z důvodu měkkosti barvy neodpovídá dataci rokem 1947.

17 Mgr. Roman Lada byl dne 12. července 2024 pověřen výkonem funkce místopředsedy Krajského soudu v Praze pro trestní úsek a nahradil v této funkci Mgr. Pavla France.

18 Viz § 129 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu.

19 Viz § 35 odst. 3, 4 a 5 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 505/2001-Org. ze dne 3. prosince 2001, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy.

20 Viz § 128 ve spojení s § 118 odst. 2 zákona o soudech a soudcích. Viz např. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2013, č. j. 16 Kss 8/2013-45, nssoud.cz.

21 Stížnosti doručené soudu dne 14. a 19. května 2024.

22 Ten byl předmětem znaleckého posudku č. 28/23 vypracovaného znaleckým ústavem.

Ve skutečnosti však ani zástupce znaleckého ústavu ani jím jmenovaná kolegyně nebyli přítomni odběru vzorků skalpelem z díla Chodec, ke kterému došlo dne 28. listopadu 2022 v budově krajského soudu.²³ Odběru se účastnily jiné osoby, přičemž ani jedna z nich není zpracovatelem posudku znaleckého ústavu. K přímému dotazu přesto zástupce znaleckého ústavu u soudu uvedl, že to on sám vyhodnotil závěr, že malba na obraze je příliš měkká, a dospěl k němu na základě vlastního pozorování odběru vzorku.

Když byl s tímto zástupce znaleckého ústavu konfrontován, začal se podle stěžovatele vymlouvat, že si musel odběr vzorků splést s jiným odběrem, že tedy vycházel z poznámek, které psala pracovnice sekretariátu znaleckého ústavu. Podle stěžovatele však vědomě lhal, protože u žádného z dalších 30 odběrů a znaleckých posudků znalecký ústav nečinil závěr, že by se jednalo o měkkou malbu.

Podle stěžovatele je tedy jednoznačné, že zástupce znaleckého ústavu během hlavního líčení uváděl nepravdivé a vymyšlené informace o procesu znaleckého zkoumání, a naplnil tak skutek trestného činu křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek dle § 346 trestního zákoníku.

Stížnost na soudkyni podal stěžovatel proto, že soudkyně po odhalení křivé výpovědi na tyto skutečnosti v hlavním líčení žádným způsobem nereagovala a pokračovala ve výslechu zástupce znaleckého ústavu. Na následujících hlavních líčeních proto obhajoba přímo vyzvala soudkyni, aby z úřední povinnosti jednala, soudkyně na to však nereagovala a posléze uvedla, že trestní oznámení na zástupce znaleckého ústavu podávat nebude.

Podle stěžovatele soudkyně svým postupem *de facto* kryje trestný čin, a to zřetelně s úmyslem, aby soudem přibráný znalecký ústav, jehož zástupce v trestním řízení křivě vypovídal, nebyl tímto jednáním zpochybněn.

Místopředseda soudu stížnost označil za zcela nedůvodnou.²⁴ V tom, že soudkyně pokračovala ve výslechu znalce, neshledal nic vadného ani nestandardního. Uvedl, že je zcela obvyklé, že orgány činné v trestním řízení pokračují ve výslechu svědků a dalších osob i tehdy, pokud tyto jejich výpovědi nepůsobí věrohodně nebo jsou v rozporu s jinými věrohodnými důkazy. K vyhodnocení věrohodnosti důkazů v trestním řízení dochází až následně, když soud v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu hodnotí všechny důkazy jednotlivě i v jejich vzájemném souhrnu. Až na základě takového zhodnocení může soud činit adekvátní závěry ohledně hodnocení, věrohodnosti jednotlivých důkazů včetně případného podání trestního oznámení.

Místopředseda soudu dodal, že sdělení jakékoliv nepravdivé skutečnosti ještě samo o sobě bez dalšího nenaplnuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle § 346 trestního zákoníku²⁵, když naplnění objektivní stránky vyžaduje splnění dalších podmínek, a to

²³ Stěžovatel poukázal na obsah úředního záznamu ze dne 28. listopadu 2022 založeného na čísle listu 21.711 trestního spisu vedeného u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 8/2018.

²⁴ Sdělení místopředsedy Krajského soudu v Praze ze dne 12. června 2024, sp. zn. St 26/2024.

²⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

především určitou kvalitu sdělené nepravdivé skutečnosti. Kromě toho jde o trestný čin úmyslný. Znalec poskytl své vysvětlení, které je třeba rovněž hodnotit dle stejných kritérií.

Tvrzení stěžovatele, že soudkyně svým postojem *de facto* kryje trestný čin, označil místopředseda soudu za absurdní. Zdůraznil, že ke zmiňovaným událostem došlo v průběhu hlavního líčení, tedy za osobní přítomnosti státního zástupce, který v první řadě měl možnost reagovat, pokud by situace byla tak jednoznačná, jak ji podává obhajoba. Bylo by nadbytečné, aby soudkyně sdělovala státnímu zástupci události, jimž byl osobně přítomen. Soudkyně znalce řádně poučila o trestnosti vědomě nepravdivé výpovědi, byl řádně pořizován zvukový záznam z jednání, který obě strany obdržely. Tento zvukový záznam byl ostatně základem trestního oznámení, které podal další z obžalovaných.

Se závěrem místopředsedy soudu souhlasím. Nesdílím totiž přesvědčení stěžovatele, že soudkyně v trestním řízení, kterého se účastní státní zástupce, měla jakoukoliv povinnost podávat trestní oznámení. Nadto se domnívám, že bezprostřední odmítnutí soudce podat trestní oznámení na znalce nevypovídá nic o jeho schopnosti věc nezávisle, nestranně, odborně a spravedlivě rozhodnout.

Podle trestního řádu v první řadě platí, že trestní oznámení (oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin) má povinnost přijímat policejní orgán nebo státní zástupce.²⁶ Již v rámci základních zásad trestního řízení trestní řád stanoví, že státní zástupce je povinen stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozví.²⁷

Rozumím proto úvaze místopředsedy soudu, který ve vyřízení stížnosti označil za nadbytečné, aby soudkyně podávala trestní oznámení v okamžiku, kdy se hlavního líčení účastní státní zástupce. Ten sám bez dalšího měl povinnost, jestliže tomu okolnosti daného líčení skutečně nasvědčovaly, iniciovat trestní stíhání vůči zástupci znaleckého ústavu.

Stěžovatelé přesto svou stížnost namířili proti soudkyni. To, že soudkyně bezprostředně po hlavním líčení, případně bezprostředně poté, co ji o to požádala obhajoba, nepodala trestní oznámení, totiž považovali za zjevné ohrožení důvěry v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

Připomínám, že mým úkolem je posoudit postup místopředsedy soudu, nikoliv soudkyně samotné. Na rozdíl od obhajoby, jejímž výsostným právem je činit cokoliv, co považuje za potřebné pro své klienty, funkcionář soudu **musí mít dostatečně pádné důvody k tomu, aby mohl dále prověřovat podnět či stížnost na soudce, v nichž je namítáno ohrožení důvěry ve spravedlivé soudní rozhodování.**

Místopředseda soudu správně podotkl, že soudy v trestním řízení běžně pokračují ve výslechu svědků a dalších osob i tehdy, pokud tyto jejich výpovědi nepůsobí věrohodně nebo jsou v rozporu s jinými věrohodnými důkazy. Věrohodnost posuzují běžně až následně, po ukončení dokazování, a tedy v okamžiku, kdy mohou vzít v potaz všechny důkazy jednotlivě i jako celek. S ohledem na tuto soudní praxi mohl místopředseda soudu těžko dovozovat, že už samotným faktem, že soudkyně odmítla podat trestní oznámení

²⁶ Viz § 158 odst. 2 trestního řádu.

²⁷ Viz § 2 odst. 3 trestního řádu.

na žádost obhajoby, ohrozila důvěru v nezávislé, nestranné, odborné či spravedlivé rozhodování. Zdrženlivost soudců při vedení dokazování a celého soudního řízení je podle mého názoru nejen obvyklá, ale i potřebná, a to nejen v trestním řízení. V trestním řízení, kterého se vždy účastní státní zástupce, a za situace, kdy lze předpokládat, že trestní oznámení podají obhájci (i s využitím zvukového záznamu z plně nahrávaného soudního řízení), je taková zdrženlivost tím pochopitelnější. Za těchto okolností ani nemůže obstát tvrzení, že se soudkyně svým postupem snažila jakkoliv „krýt“ nezákonný postup zástupce znaleckého ústavu. Místopředseda soudu se proto podle mého názoru choval správně, když na toto tvrzení stěžovatelů nepřistoupil a soudkyni s tímto nařčením nekonfrontoval.

C.5 Konání hlavního líčení s ohledem na zdravotní stav obžalovaného

Vedení soudního řízení je součástí rozhodovací činnosti soudce. Je na soudci, aby posoudil, zda jsou, či nejsou splněny podmínky pro konání hlavního líčení.²⁸

V souladu s kárnou judikaturou²⁹ by se soudce kárného provinění v souvislosti s vedením soudního řízení mohl dopustit pouze v případě postupu zcela excesivního, ve smyslu naprosté libovůle.

V další stížnosti právní zástupce uvedl, že soudkyně hrubě porušila lidská práva druhého stěžovatele. Druhý stěžovatel předložil soudu před konáním hlavního líčení doklad o pracovní neschopnosti z důvodu výrazného zhoršení zdravotního stavu (způsobeného aterosklerózou končetinových tepen). Soudkyně přesto těsně před nařízeným termínem hlavního líčení přibrala opatřením soudního znalce k posouzení zdravotního stavu druhého stěžovatele. Současně stanovila, že posudek má být znalcem podán téhož dne, a na jeho základě poté rozhodla o konání hlavního líčení v přítomnosti druhého stěžovatele.

Podle právního zástupce bylo cílem tohoto postupu soudkyně jen nechat druhého stěžovatele „uschnout“ k účasti na hlavním líčení, nikoliv skutečně vyšetřit jeho aktuální zdravotní stav. Znalec druhého stěžovatele ani osobně nevyšetřil. V důsledku účasti při hlavním líčení se zdravotní stav druhého stěžovatele měl natolik zhoršit, že musel být téhož dne převezen k operaci.

I tuto stížnost vyhodnotil místopředseda soudu jako nedůvodnou.³⁰ Uvedl, že posouzení podmínek konání hlavního líčení s ohledem na zdravotní stav obžalovaného je rovněž součástí nezávislé rozhodovací činnosti soudu. Přezkoumání takového postupu soudce se nelze domáhat stížností.

Právní zástupce k tomu **v podnětu namítl**, že místopředseda soudu nereagoval na podstatu jejich stížnosti. Nedomáhali se přezkoumání nezávislé rozhodovací činnosti soudkyně. Stížností poukázali na hrubé porušování lidských práv. Článek 31 Listiny je předpisem nejvyšší právní síly a obžalovaní nemohou být kráceni na svém právu na ochranu zdraví. Navíc v případě porušování práva na ochranu zdraví v průběhu hlavního

²⁸ Viz § 202 a 203 trestního řádu.

²⁹ Viz například rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2011, sp. zn. 11 Kss 9/2009, rozhodnutí ze dne 18. ledna 2012, sp. zn. 11 Kss 18/2011, a další; nssoud.cz.

³⁰ Sdělení místopředsedy Krajského soudu v Praze ze dne 10. června 2024, sp. zn. St 29/2024.

líčení neexistuje žádný ani mimořádný opravný prostředek, který by zabezpečil přezkum správnosti a zákonnosti postupu soudu nadřízeným soudem, proto odkaz na tyto prostředky nebyl ze strany místopředsedy soudu reálný.

Ani v tomto případě však podle mého názoru místopředseda soudu nepochybil.

Vedení soudu se musí vyvarovat jakýchkoliv zásahů do toho, jak soudce vede řízení, vyjma případů, že by se při jednání choval nevhodně nebo by se dopouštěl průtahů. O otázkách, zda a za jakých podmínek se bude konat hlavní líčení, zda lze vyhovět žádosti o odročení či o projednání věci v nepřítomnosti obžalovaného, rozhoduje soudce v konkrétním případě a s přihlédnutím k jeho konkrétním okolnostem.

V daném případě tak stížnost nemířila na průtahy v soudním řízení ani na nevhodné chování soudkyně, které jediné mohou být předmětem stížnosti podle zákona o soudech a soudcích.

Míří-li stížnost proti procesnímu postupu, a tedy proti rozhodování soudce, může se jí vedení soudu zabývat výhradně z pohledu kárné odpovědnosti soudce, tedy toho, zda se soudce vědomě nedopustil porušení svých povinností či zaviněného chování nebo jednání, kterým by narušil důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožoval důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

I v případě kárné odpovědnosti však platí na prvním místě to, že soudce nelze shledat kárně odpovědným v souvislosti s jeho rozhodnutím či jeho procesním postupem v řízení. Je přitom možné, že se soudce dopustí v soudním řízení pochybení. Proto také právní řád zakotvuje opravné prostředky a umožňuje posouzení sporného postupu nadřízeným soudem a Ústavním soudem s cílem případně napravit taková pochybení.

Z kárné judikatury pak vyplývají zcela výjimečné situace, kdy může být nezákonný postup či vydání nezákonného rozhodnutí důvodem pro zahájení kárného řízení se soudcem. Musí se však jednat o případy **zcela zjevných excesů ve smyslu naprosté svévole**, kdy soudce například poruší jednoznačné znění právní normy nebo se bez řádného zdůvodnění odchýlí od jednotné a ustálené rozhodovací praxe nejvyšších soudů. Kárná judikatura také apeluje na obezřetnost při následném hodnocení postupu soudce, které je vždy jednodušší než rozhodování soudce v okamžiku, kdy o určitém postupu rozhoduje.³¹ V pochybnostech se plně uplatní zásada „*in dubio pro reo*“ (tedy v pochybnostech ve prospěch obviněného).

V případě druhého stěžovatele a postupu soudkyně se kloním k závěru, že **se o takovou situaci nejednalo**. Právní úprava přímo předpokládá, že soudce musí možnost konání hlavního líčení posoudit individuálně v jednotlivém případě a při zohlednění konkrétních okolností věci. V daném případě musela soudkyně například zohlednit i stáří věci, opakované odročování hlavních líčení v předchozí fázi, složitost nařizování jednání nového a podobně. Z hlediska kárné judikatury je pak stěžejní, že soudkyně žádost o odročení hlavního líčení z důvodu zdravotního stavu druhého stěžovatele neignorovala. Ač má obhajoba výhrady ke znaleckému posudku a rychlosti, s jakou byl pořízen, nemohu zcela

---

31 Viz například rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. listopadu 2014, č. j. 13 Kss 4/2014-152, nssoud.cz.

pominout, že soudkyně opřela možnost konání hlavního líčení za přítomnosti druhého stěžovatele právě o závěry znalce. Takový postup už je podle mého názoru těžko možné označit za postup zcela svévolný a excesivní.

Právní zástupce namítá, že se stížností nedomáhali toho, aby vedení soudu přezkoumávalo nezávislou rozhodovací činnost soudkyně. Ve skutečnosti mám však za to, že přesně toho se stížnost snažila docílit, a to i s ohledem na to, že podle právního zástupce jiný právní prostředek k ochraně práv druhého stěžovatele neexistuje. **Stížnost na nevhodné chování nebo podnět k uplatnění kárné odpovědnosti však nahradit opravné prostředky v soudním řízení nemohou.** Proti postupu soudkyně se musí druhý stěžovatel bránit výhradně v rámci soudního řízení a je úkolem obhajoby nacházet k tomu v procesních předpisech cestu. Ostatně byla-li podle stěžovatele dotčena jeho základní lidská práva a není-li podle kvalifikované obhajoby dostupný jiný účinný prostředek ochrany, nabízí se k úvaze podání ústavní stížnosti.

C.6 Závěr

Rozumím tomu, že se obhajoba snaží hledat různé možnosti, jak pomoci svým klientům v případě, kdy má za to, že jsou jejich práva v soudním řízení poškozována. Mým úkolem je však při vyřizování podnětů týkajících se soudů bedlivě střežit hranici mezi tím, co přísluší řešit státní správě soudů, a co je věcí nezávislého rozhodování soudů v soudním řízení. V daném případě jsem dospěl k závěru, že místopředseda soudu správně rozlišil, které námitky posoudit může, a ty také správně vypořádal (jako důvodné, či nedůvodné), a kterými se naopak zabývat nemůže, protože ani on nesmí jakkoliv ovlivňovat soudkyni a soud v postupu v daném trestním řízení.

D. Informace o dalším postupu

Neshledal jsem pochybení v postupu místopředsedy krajského soudu. Svě **šetření proto končím ve smyslu § 17 zákona o veřejném ochránci práv.**

Zprávu zasílám předsedovi Krajského soudu v Praze JUDr. Jiřímu Grygarovi, Ph.D.

O svých zjištěních a závěrech vyrozumím rovněž právního zástupce stěžovatelů.

Brno 8. října 2024

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)